

Danish University Colleges

VIA Læring & Undervisning - Forsknings- og udviklingsprojekter 2018-19

Kornum, Louise

Publication date:
2018

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Kornum, L. (red.) (2018). VIA Læring & Undervisning - Forsknings- og udviklingsprojekter 2018-19. VIA University College.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

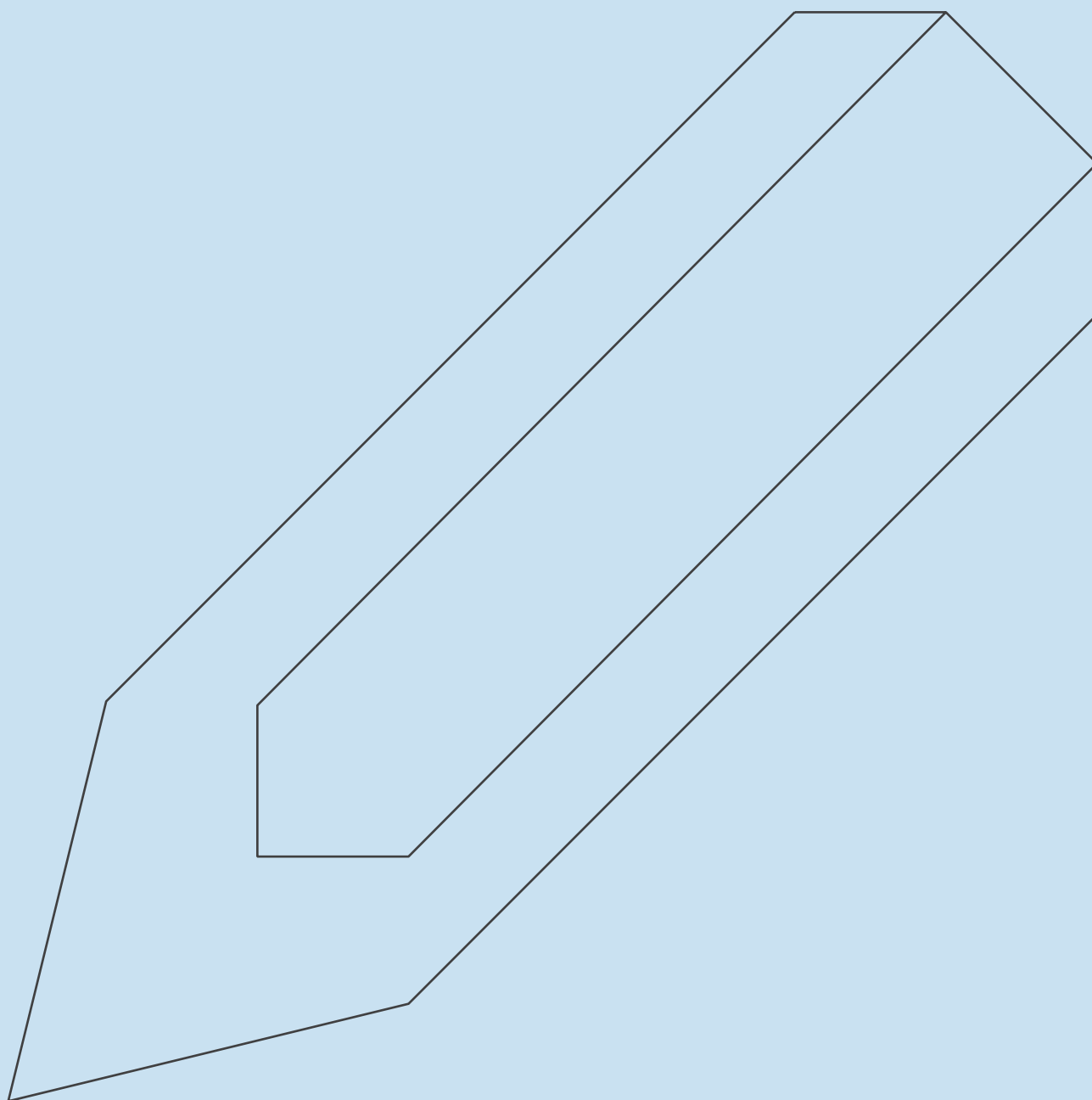
Download policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Bring ideas to life
VIA University College

VIA Læring og Undervisning

Forsknings- og udviklingsprojekter 2018/2019

INDHOLDSFORTEGNELSE

VIA Læring og Undervisning	3
Code: Coding, Design, Collaborate	4
Gamma3	5
LST-projekt (elever med dysleksi)	6
Nordisk casestudy (LST og dysleksi)	7
Sprog og sociale medier	8
Design og udvikling af praksis i matematik	9
Talenter kreative tankegang i matematik	10
Undervisningskompetence i bæredygtig udvikling i geografi	11
Evalueringskompetence af elevernes evne til fællesfaglig problemløsning	12
Modelleringskompetence i naturfagene	13
National kortlægning af lærerstuderendes self-efficacy og kompetencer til at undervise i bæredygtighed	14
Opbygning af naturfaglige kompetencer i indskoling gennem læringsfællesskaber	15
Det personlige lederskab på friluftvejlederdannelsen	16
Ei, hvorfor skal vi ud? Om didaktisk intentionalitet i brugen af udeskole i Danmark	17
Knitrer det på Gammel Estrup?	18
Udeskole.nu E-læringsmateriale til alle landets skoler	19
Sproglig praksis og sprogligt læringsmiljø i vuggestuen	20
Sprogpedagogisk praksis i overgangen fra børnehave til 0. klasse	21

VIA Læring og Undervisning

I VIA Læring og Undervisning forsker vi i pædagogisk og didaktisk praksis i dagtilbud og skole i bl.a. læsevanskeligheder, sprogstimulering, matematik, naturfag og udeskole. Forskningen er samlet i følgende fire programmer:

Literacy (s. 4-8)

Vi undersøger literacy både som praksis og færdighed og i forskellige kontekster, både formelle undervisningskontekster, men også uformelle kontekster, hvor skriftsprogspraksisser spiller en rolle, fx sociale medier. Videnproduktionen sigter mod 1) at beskrive aktuelle praksisser, udfordringer og dilemmaer og 2) at anvise handlemuligheder og angive retninger for udvikling af praksisser.

Matematik- og naturfagsdidaktik (s. 9-15)

Vi omsætter matematik- og naturfagsdidaktisk (STEM-)forskning i forhold til profession og læreres og pædagogers uddannelse samt professionelle udvikling. Omsætningen har fokus på studerendes, læreres og pædagogers kompetencer til begrundet at udvikle og evaluere undervisning og uddannelse. Programmet samarbejder med professionsuddannelser, aftagere og andre eksterne partnere om at kvalificere og implementere fagdidaktisk forskning og viden direkte i konkret undervisning og uddannelseskontekster.

Outdoorpædagogiske problemstillinger (s. 16-19)

Vi genererer viden om og indsigt i skole- og institutioners praksis og udfordringer ved brug af udrummet i praksis. Fx i naturbørnehaver, den åbne skole, udeskole, friluftsliv og arbejdet med eksterne læringsmiljøer i skole- og institutionspraksis. Programmet skaber viden gennem undersøgelser af praksis og samarbejdet mellem profession, studerende og praksis, og skaber viden om og erfaringer med, hvordan udeområdet kommer i spil i forhold til uddannelserne. Programmet udvikler kommunale, nationale og internationale indsatser og gennemfører projekter med eksterne partnere.

Sprogpædagogisk praksis (s. 5 + 20-21)

Vi undersøger sprogarbejde i vuggestuer og børnehaver, skolens undervisning i sprog, og på tværs af gængse grænser mellem modersmål, andetsprog og fremmedsprog. Programmets sigte er at beskrive, kvalificere og udfordre sprogpædagogisk praksis i og omkring pædagogiske institutioner. Opmærksomheden retter sig mod strukturerede og konceptuelle sprogpædagogiske og -didaktiske tilgange, men også mod hverdagens samtaler og sproglige praksisser.

Videnproduktionen har relevans for praktiserende pædagoger, lærere og ledere, for pædagog- og lærerstuderende og for pædagog- og læreruddannelse.

Kontakt: FoU-leder Arne Mogensen (armo@via.dk)

Code: Coding, Design, Collaborate

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Literacy

Projekttitel

Code: Coding, Design, Collaborate
– integration af kodning i folkeskolens fag

Projektperiode

2018-2019

Formål

Projektets formål er at udvikle og afprøve didaktiske designs, som integrerer det visuelle kodningsprog Scratch (Resnick, 2017) i folkeskolens fag dansk, natur/teknik og håndværk/design.

Baggrund

Det er i dag et stigende fokus på inddragelse af teknologi i samfundet, og på hvordan vi skal forholde os til den teknologi som omgiver os og forbinder os. Lige fra kodning af software til en bevidsthed om hvordan algoritmer er centrale for at forskellige interessenter, som fx tech-giganterne Google, Amazon og Facebook, kan se mønstre i store datamængder, i de spor som vi dagligt sætter på nettet. Dette har ført til et øget fokus på teknologi i folkeskolen. I 2017 indførte UVM faget Teknologiforståelse som forsøgsordning på 15 skoler i udskolingen (UVM 2017). I dette tiltag opfattes teknologiforståelse som et selvstændigt fagområde uden for fagene. P.t. har Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet under UVM udbudt et 3-årigt projekt, som nærmere skal undersøge, hvordan Teknologiforståelse kan udformes som fag (UVM 2018). Det er dog stadig et åbent spørgsmål, om teknologiforståelse skal udvikles i relation til de eksisterende fag eller som et selvstændigt fagområde. Nærværende projekt undersøger gennem et 1-årigt, og derved langvarigt forsøg,

et hjørne af teknologiforståelse, nemlig integration af teknologien Scratch i fagene. Scratch er et visuelt kodningsprog, som er udviklet til børn. Målet er at opnå ny, relevant viden om kodningens rolle i skolen. Projektet er et eksplorativt kvalitativt interventionsstudie.

Forskningsspørgsmål

Hvad karakteriserer didaktiske designs, som integrerer Scratch og faglige mål, aktiviteter og produkter i fagene dansk, natur/teknik og håndværk/design?
Hvilke lærerkompetencer er nødvendige for at integrere scratch i didaktiske designs i fagene dansk, natur/teknik og håndværk/design?

Forventede resultater

Den viden som vi forventer at udvikle i projektet vil være relevant for læreruddannelsens fagfag-lige fag som dansk, natur/teknologi og håndværk/design, idet det er viden om, hvordan man kan inddrage denne aktuelle type teknologi, kodning, i de aktuelle fags fagdidaktikker. Dermed stiller projektet sig klart i en position, hvor kodning skal integreres fremfor at være et selvstændigt skolefag.

Samarbejdspartnere

Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU), Aarhus Universitet

Kontakt

Lektor, ph.d., Rasmus Fink Lorentzen,
ralo@via.dk, mobil. 28777385

Link

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/code-coding-design-collaborate\(ab03ffda-3d17-4fe7-a5d5-a5009deed278\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/code-coding-design-collaborate(ab03ffda-3d17-4fe7-a5d5-a5009deed278).html)

Nøgleord

Scratch, Kodning, Didaktisk design, Lærerkompetencer

Grammar3

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Literacy / Sprogpædagogisk praksis

Projekttitel

Undersøgelse af grammatikundervisning i skolens sprogfag

Projektperiode

2018-2019

Baggrund

Dette projekt har til formål at udvikle ny viden om, hvordan undervisning i sprog, sprogbrug, sprogsystem, sprogbeskrivelse og sproglig bevidsthed – bredt betegnet som "grammatikundervisning" – praktiseres og forstås af lærere og elever i fagene dansk, engelsk og tysk. Vi ved ikke, hvordan der undervises i grammatik i danske klasserum, og hvilke eventuelle ligheder og forskelle der er mellem grammatikundervisningen i de tre fag, hvor sprog udgør et centralt genstandsfelt. Vi har i Danmark ikke studier, der har undersøgt lærerperspektiver på grammatikundervisning, og vi har ikke studier, der har undersøgt børne- og ungeperspektiver på grammatikundervisning. Vi ved ikke ret meget om, hvordan genstanden grammatik træder frem for elever og lærere, og vi ved heller ikke ret meget om, hvilke metoder, der anvendes, når elever undervises i grammatik i skolen.

Forskningsspørgsmål

Hvordan praktiseres grammatikundervisning i grundskolens tre største sprogfag dansk, engelsk og tysk? Hvordan forstås (træder frem?) grammatikundervisning af lærere og elever? Hvorfor praktiseres grammatikundervisning som den gør i skolens tre største sprogfag?

Forventede resultater

Studiet bidrager med aktuel viden om, hvordan grammatikundervisning praktiseres og forstås og kan udvikles på både et teoretisk og et konkret fagdidaktisk plan. Studiet angår også læremidler (herunder læringsplatforme og portaler) og deres rolle i grammatikundervisning, og derfor bidrager studiet også med ny viden om læremidlers sprogteoretiske og didaktiske affordans. Da studiet er tværfagligt og anskuer grammatik på tværs af sprogfagene, bidrager studiet også med viden om, hvordan grundskolens sprogfag samlet set kan udvikle undervisning i grammatik, herunder hvordan man kan styrke teamsamarbejde om sprogdidaktik på tværs af fag.

Samarbejdspartnere

Københavns Professionshøjskole
Nationalt Videncenter for Læsning

Kontakt

Mette Vedsgaard Christensen mvc@via.dk
Inger Maibom im@via.dk
Ida Gyde ig@via.dk
Grete Dolmer gedo@via.dk
Peter Fregerslev fr@via.dk
Kathrin Bock kboc@via.dk
Juljana Gjata Hjorth Jacobsen jghj@via.dk
Hanne Wachter Kjærgaard hwk@via.dk
Nanna Jørgensen najo@via.dk

Link

<http://www.videnomlaesning.dk/projekter/grammar3/>

Nøgleord

Sprog, sprogdidaktik, grammatik, sproglig bevidsthed

LST-projekt (elever med dysleksi)

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Literacy

Projekttitel

Udvikling af interventioner der styrker ordblinde elevers inklusion og faglige udvikling i grundskolen (LST-projekt)

Projektperiode

2019-2020

Baggrund

Desværre oplever mange ordblinde elever, at de ikke får den rigtige støtte i klassen. De får ofte et kursus uden for klassen i at bruge læse- og skriveteknologi, men når de efterfølgende er i deres egen klasse, så oplever de, at de ikke får hjælp nok, og at de har svært ved at bruge teknologien i fagene. Der er derfor behov for at styrke lærernes praksis i skolen, så læse og skriveteknologi bliver et undervisningsmiddel på lige fod med andre, sådan at elever i læse-skrivevanskeligheder får undervisning i at anvende dem. Det er projektets mål at styrke disse elevers læring og trivsel i egen klasse gennem en inkluderende undervisning i alle fag. Målet er at gøre dette ved at styrke undervisningspraksis.

Forskningsspørgsmål

Projektets formål er at udvikle en intervention der har til formål at styrke ordblinde elevers faglige udvikling og trivsel i grundskolen gennem at udvikle:

- Organiserings- og samarbejdsformer på skoler og i kommuner
- Undervisningspraksis og støtteformer der stilladserer anvendelsen af LST i den almene undervisning således at deres mulighed for uddannelse og arbejde styrkes.

Forventede resultater

At den udviklede interventionen styrker elevernes faglige niveau, samt deres self-efficacy.

Genstandsfelt

Folkeskolen

Finansiering

Der ansøges om fondsstøtte

Kontakt

Helle Bundgaard Svendsen
hbs@via.dk - 87553278

Link

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/udvikling-af-interventioner-der-styrker-ordblinde-elevers-inklusion-og-faglige-udvikling-i-grundskolen\(b4250509-3619-4cf5-a0c0-5f2e020bfe16\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/udvikling-af-interventioner-der-styrker-ordblinde-elevers-inklusion-og-faglige-udvikling-i-grundskolen(b4250509-3619-4cf5-a0c0-5f2e020bfe16).html)

Nøgleord

Undervisning af ordblinde elever, Læse- og skriveteknologi, Interventionsprojekt

Nordisk casestudy (LST og dysleksi)

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Literacy

Projektperiode

2019-2020

Projekttitel

Intervention med LST i skolen for at styrke dyslektiske elevers udvikling af læse- og skrive-kompetence

Baggrund

Der er behov for at styrke lærernes praksis i grundskolen, så læse og skriveteknologi bliver et undervisningsmiddel på lige fod med andre, sådan at elever i læse-skrivevanskeligheder får undervisning i at anvende dem. Det er projektets mål at styrke disse elevers læring og trivsel i egen klasse gennem en inkluderende undervisning i alle fag.

Forskningsspørgsmål

Hvilken betydning har et inkluderende tilbud med fokus på undervisning af dyslektiske elever med inddragelse af

LST 1) på deres læse- og skrivekompetence, samt 2) deres selvforståelse/self-efficacy

Forventede resultater

At den udviklede interventionen styrker elevernes faglige niveau, samt deres self-efficacy.

Genstandsfelt

Folkeskolen

Samarbejdspartnere

Lesesenteret, Universitetet i Stavanger

Finansiering

Der ansøges om fondsstøtte.

Kontakt

Helle Bundgaard Svendsen (hbs@via.dk)

Nøgleord

Undervisning af ordblinde elever, Læse- og skriveteknologi, Interventionsprojekt

Sprog og sociale medier

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Literacy

Projektperiode

2018-2019

Formål

Projektet Medialekters grammatik undersøger sprog og kommunikation på sociale medier, VIA's bidrag til projektet har et særligt fokus på forholdet mellem elevers kommunikation på sociale medier i fritidskontekster og elevers kommunikation i skolekontekster.

Baggrund

Projektets perspektiv er først og fremmest lingvistisk: Vi er interesserede i at undersøge og beskrive sproglige ytringer, som de fremstår skabt og brugt af sprogbrugerne til deres interaktionelle hensigter på forskellige sociale medier.

Hjarvard (2007) har beskrevet medialiseringens konsekvenser for blandt andet sproglige praksisser og kalder de sprogformer, der opstår på grund af blandt andet sociale mediers affordanser, for medialekter (2007; 94).

Projektets formål er at beskrive de sproglige karakteristika, der er kendetegnende for sproglige produkter, som de fremstår i kommunikative praksisser på de sociale medier, da det er projektets overordnede hypotese, at man kan identificere og beskrive medialekternes grammatik.

Forskningsspørgsmål

Hvad karakteriserer medialekters grammatik? Metoden er etnografisk, men perspektivet er lingvistisk: Det er vores

hypotese, at sprogteorien rummer et beskrivelsesapparat, der kan indfange og beskrive de træk, der gør medialekternes grammatik distinkt.

Forventede resultater

Vi forventer at give konkrete beskrivelser af, hvad der karakteriserer denne distinkte grammatik. Det er vigtigt at vide mere om – ikke bare praksisser – men specifikt om sproglige praksisser, som de optræder på forskellige sociale medier. Dels spiller disse sproglige praksisser kvantitativt en stor rolle for mange sprogbrugere, og dels indgår disse sproglige praksisser i flere og flere aspekter af hverdagslivet. VIA's bidrag til projektet interesseret sig specifikt for de didaktiske perspektiver for undervisning i sprog i modersmålsfaget.

Samarbejdspartnere

Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU), Aarhus Universitet og Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet.

Kontakt

Docent, ph.d., Mette Vedsgaard Christensen, mvc@via.dk, mobil. 87551713

Link

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/sprog-og-sociale-medier\(8c797bf7-4b82-47ea-99f4-dee465fbefea\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/sprog-og-sociale-medier(8c797bf7-4b82-47ea-99f4-dee465fbefea).html)

Nøgleord

Sprog, Sociale medier, Medialisering, Medialekter

Design og udvikling af praksis i matematik

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Matematik- og naturfagsdidaktik

Projektperiode

1. januar 2018 til 31. december 2019

Baggrund

Relationen mellem teori og praksis i forhold til undervisning, har i mange år været omdiskuteret. Der er ingen der mener, at didaktisk teori skal kunne omsættes en til en til praksis, men omvendt må man forvente at megen didaktisk teori omhandler praksis i en eller anden form. Der er derfor vigtig til stadighed at udforske relationen mellem teori og praksis og ikke mindst udforske mulighederne for at praktikere (i vores tilfælde matematiklærere i folkeskolen) udvikler deres praksis på baggrund af teori. En teori der ofte er udviklet i en anden kulturel kontekst end dansk. Samtidig kan praksis på samme tid give "kød og blot" til teorierne, særligt med henblik på undervisningen i selv samme teorier på en dansk læreruddannelsen. Vi ønsker derfor at udforske mulighederne for et frugtbart samspil mellem teori og praksis både i relation til undervisning i folkeskolen og på læreruddannelsen og i relation til udvikling af ny didaktisk teori.

Forskningsspørgsmål

I hvilken grad og under hvilke omstændigheder kan matematikdidaktisk (her under særligt stofdidaktisk) teori besvare praksisfunderede problemstillinger i matematikundervisningen?

Hvordan kan vi udvikle Design Based Research (USA Nederlandene m fl.) ind i en dansk kontekst, med blik for de andre kollega-baserede teorier om udvikling af matema-

tikundervisning som fx Lesson study (Japan m fl.), learning study (Sverige), Learning community (Norsk), Mist-projektet (USA) mv.

Kan man analytisk og i praksis kompleksitetsreducere en undervisningssituation så meget, at stofdidaktik kan støtte praksis?

Forventede resultater

Strukturer og metoder der alene og i samarbejde med forskere kan støtte lærerens udvikling af egen undervisning. Karakteristik af de udfordringer, der kan være i forbindelse med kontekstualisering af (stof)didaktisk teori inden for matematikundervisning.

Genstandsfelt

I dette projekt er genstandsfeltet matematiklæreres praksis og udvikling af samme samt de relationer og videns elementer centrale for at understøtte

Samarbejdspartnere

Matematiklærere og matematikvejledere fra hhv. Hasle skole i Århus kommune og Parkvejens Skole i Odder kommune.

Kontakt

Adrian Bull (ADBU@via.dk) &
Henning Westphael (HEWE@via.dk)

Link

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/design-og-udvikling-af-praksis-i-matematik\(9f37a254-9128-43a1-a53f-1bca836bf005\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/design-og-udvikling-af-praksis-i-matematik(9f37a254-9128-43a1-a53f-1bca836bf005).html)

Nøgleord

Matematik, Design Based Research, Læringsfællesskaber, Praksisudvikling

Talenter kreative tankegang i matematik

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Matematik- og naturfagsdidaktik

Projektperiode

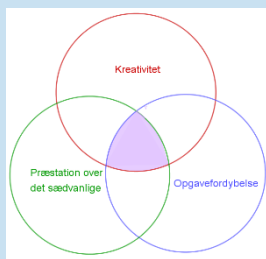
Januar 2018 - december 2019

Baggrund

Hvad gør en elev til en talentelev i matematik? Er den hurtige elev altid et talent, eller kræver det noget mere?

I projektet sætter vi fokus på den vinkel på talent/giftedness, som Sriraman m.fl. er ambassadør for, hvor kreativitet er et væsentligt element i definitionen af talent.

Denne definition findes fx i Renzullis model fra 1978:

- Præstation over det sædvanlige
- opgavefordybelse
- kreativitet.

I de sidste år har der været stor fokus på diskussion om elevers mindset. I matematik er der særligt udviklet teorien og Mathematical Mind-set (Boaler 2015 fx). Vi ser paralleller mellem Renzullis talentmodel og et veludviklet Mathematical Mindset. I projektet undersøger vi denne mulige sammenhæng.

Forskningsspørgsmål

Hvordan hænger Mathematical Mindset sammen med definitionen af "giftedness"/talent og kreativitet?

Er der forskel på matematiktalenternes Mathematical Mindset og de øvrige elevers Mathematical Mindset?

Er der forskel på de to elevgruppers anvendelse af kreativitet i deres løsning af matematiske problemer?

Hvordan kan vi ved hjælp af begreberne Growth/Fixed Mindset og Mathematical Mind-set beskrive folkeskolens matematiktalenter tankegang, tilgang og forståelse af faget matematik?

Forventede resultater

Med udgangspunkt i den valgte forskningsvinkel er vores hypotese, at talenteleverne også har udviklet Mathematical Mindset og at de i højere grad udviser kreativitet i deres løsningsstrategier end deres klassekammerater. Vi forventer at vores nye viden om sammenhængen mellem Mathematical Mindset og "giftedness"/talent og kreativitet kan bidrage til udvikling af et godt læringsmiljø også for disse elever.

Genstandsfelt

Talenterfulde elever i matematik fra folkeskolens mellemtrin.

Kontakt

Dorthe Errebo-Hansen (DEH@via.dk)

Lóa Björk Jóelsdóttir (LOHO@via.dk)

Begge fra Lærerruddannelsen i Silkeborg VIA

Link

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/talenter-kreativitet-i-matematik\(6d5391ab-a7ea-4b26-9b7f-301395a41e9c\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/talenter-kreativitet-i-matematik(6d5391ab-a7ea-4b26-9b7f-301395a41e9c).html)

Nøgleord

Matematik,

Talent/giftedness

Kreativitet

Mathematical Mindset

Growth Mindset

Undervisningskompetence i bæredygtig udvikling i geografi

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Matematik- og naturfagsdidaktik

Projektperiode

2018-2019

Baggrund

Undervisning i bæredygtig udvikling er i dag et vigtigt element i den danske folkeskole. Det gælder også i naturfagene i udskolingen, f.eks. i den fællefaglige naturfagsundervisning, og i de enkelte naturfag - herunder ikke mindst i geografi. Geografi er det folkeskolefag, der i forhold til fælles mål mest direkte inddrager FN's 2030 bæredygtighedsmål.

Forskningsspørgsmål

Hvordan vurderer de studerende deres kompetence til UBU før og efter et undervisningsforløb i bæredygtig udvikling?

Hvordan vurderer vi de studerendes kompetencer til UBU før og efter de er blevet undervist i bæredygtig udvikling?

Forventede resultater

At få viden om geografilæreres undervisningskompetence i BU, samt at udvikle og afprøve undervisningsformer der indbefatter begrebet Antropocæn, og dermed videreudvikle geografiundervisningen på danske læreruddannelser.

Genstandsfelt

Lærerstuderende og lærere på efteruddannelse i undervisningsfaget geografi, VIA UC.

Kontakt

Lektor Keld Conradsen (KECO@via.dk)

Lektor Søren Witzel Clausen (SOCL@via.dk)

Link

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/undervisningskompetence-i-baeredygtig-udvikling-i-geografi\(5c6bb66a-38be-4a49-acff-e11240351ec5\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/undervisningskompetence-i-baeredygtig-udvikling-i-geografi(5c6bb66a-38be-4a49-acff-e11240351ec5).html)

Nøgleord

Undervisningskompetence I bæredygtig udvikling, Antropocæn, Geografi, Lærerstuderende i geografi, Folkeskolelærere i geografi, Undervisning i geografi på læreruddannelser

Evaluering af elevernes evne til fællesfaglig problemløsning

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Matematik- og naturfagsdidaktik

Projektperiode

Maj 2018 – December 2019

Baggrund

Med indførelsen af fællesfaglige fokusområder og den fælles prøve i udskolingens naturfag er der kommet stort fokus på elevernes evne til at arbejde med naturfaglige problemstillinger.

Den fælles prøve er ét mundtligt evalueringsformat - hvor eleverne gennem et 4-5 ugers forløb stilladsres til at lave deres prøveperformance. Vores følgeforskning omkring prøven efterlader tvivl om, hvad eleverne vil kunne på egen hånd.

Forskningsspørgsmål

Hvordan indfanges danske grundskoleelevers evne til fællesfaglig problemløsning bedst muligt via et SSI-inspiret evalueringsformat?

Hvilke praktiske og evalueringstekniske muligheder og vanskeligheder er der knyttet til brugen af en sådan evalueringsform?

Hvilket billede tegner der sig af danske elevers evne til uafhængig problemløsning i et sådant evalueringsformat?

Forventede resultater

Vi forventer, at SSI-inspirerede evalueringscases kan bruges til pålideligt at evaluere centrale aspekter af elevernes evne til naturfaglig problemløsning jf. Vejledning til folkeskolens prøver i fagene fysik/kemi, biologi og geografi, januar 2018.

Hvad angår billedet af elevernes evne til uafhængig problemløsning, så forventer vi, at det vil tage sig noget svagere ud end indtrykket er fra den fælles prøve. Bl.a. fordi prøveformen fjerner lærer- (og evt. forældre-)stilladsering.

Genstandsfelt

Grundskoler som underviser i og afvikler prøver i fagene fysik/kemi, Geografi og biologi.

Samarbejdspartnere

Udvalgte grundskoler og lærerstuderende

Kontakt

Lars Brian Krogh, labk@via.dk

Peer S. Daugbjerg, pd@via.dk

Link

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/evaluering-af-elevernes-evne-til-faellesfaglig-problemloesning\(7d20ddd-1d25-41ee-b89c-0b304eaa0d00\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/evaluering-af-elevernes-evne-til-faellesfaglig-problemloesning(7d20ddd-1d25-41ee-b89c-0b304eaa0d00).html)

Nøgleord

Fællesfagligt naturfag

Evaluering

Grundskole

Modelleringskompetence i naturfagene

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Matematik- og naturfagsdidaktik

Projektperiode

Januar 2018 - december 2019

Baggrund

I Folkeskolens naturfagsundervisning er arbejdet med at udvikle elevernes modelleringskompetence blevet en central del med LU13. Af følgeforskningen omkring den fælles naturfagsprøve i 9. kl. fremgår det, at mange elever mangler et sprog og en forståelse af, hvad modeller er og kan/ikke kan. Samtidig ser man i de observerede prøver ikke elever konstruere eller optimere modeller. Det peger rimeligvis tilbage på naturfagsundervisningen, hvor lærere synes at mangle et eksplicit begrebsapparat, undervisningsstrategier og evalueringsværktøjer, som kan understøtte modellering i naturfagsundervisningen.

Forskningsspørgsmål

Hvilke forståelser og praksisser (modellerings-PCK) eksisterer blandt læreruddannere i VIA omkring modelleringskompetence?

Hvordan kan forskningsbaserede OG funktionelle analyse- og refleksions-værktøjer kvalificere lærerstudentens arbejde med at udvikle elevers modelleringskompetence i grundskolen?

Et særligt fokus er, hvordan videoer kan anvendes i dette arbejde.

Forventede resultater

Vi forventer, at arbejdet med modeller og modellering ikke er forankret i et fælles sprog. Det antages, at forskningsindsatsen kan råde bod på denne udfordring.

Et systematisk review af international litteratur vil give os adgang til redskaber og værktøjer, som kan understøtte arbejdet med modellering i LU og grundskolen.

Endvidere vil vi udvikle et analytisk redskab til at styrke modelleringspraksis i LU med brug af videooptagelser af undervisningspraksis som empirisk grundlag.

De nye forståelser kommer ikke automatisk til udtryk i studerendes praksis, men vi forventer alligevel at se en udvikling, hvad angår deres modelleringssprog og repertoire af modelleringsstrategier. Til dette arbejde etableres en database med videoklip om modellering.

Genstandsfelt

Modellering og modelleringskompetence i læreruddannelsens naturfag.

Samarbejdspartnere

Praktiskoler i VIA's område.

Finansiering

Projektet finansieres af interne FoU-midler.

Kontakt

Pernille Ulla Andersen: PA@via.dk

Harald Brandt: HABR@via.dk

Lars Brian Krogh: LABK@via.dk

Peer S. Daugbjerg: PD@via.dk

Martin Sillasen: MSIL@via.dk

Link

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/modelleringskompetence-i-naturfagene\(7deffe7c-f258-4315-95b0-e2328dabb6df\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/modelleringskompetence-i-naturfagene(7deffe7c-f258-4315-95b0-e2328dabb6df).html)

Nøgleord

Modellering, Modelleringskompetence, Lærerstudente, Video, Etnografi

National kortlægning af lærerstuderendes self-efficacy og kompetencer til at undervise i bæredygtighed

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Matematik- og naturfagsdidaktik

Projektperiode

2018

Baggrund

Med afsæt i FNs verdensmål for bæredygtig udvikling, ser vi over de senere år et øget fokus på undervisning i bæredygtig udvikling (UBU) både i udlandet og i Danmark. Tidligere studier har påvist at lærere ofte føler sig underkvalificerede til opgaven, samt at der kan være en manglende sammenhæng mellem lærerstuderendes mestringsforventning (self-efficacy) inden for emnet og deres faktiske begrebsforståelse af emnerne.

Projektet består af en landsdækkende dataindsamling via anonymt survey i foråret 2018, samt efterfølgende analyse af data.

Forskningsspørgsmål

Vi ønsker at undersøge, hvorvidt danske lærerstuderende i naturfagene føler interesse for, og mestringsforventning til at varetage UBU.

Desuden ønsker vi at få et indledende indblik i de lærerstuderendes begrebsforståelse indenfor nøgleproblematikker i UBU. Endelig vil vi klarlægge, om der er en sammenhæng mellem self-efficacy og begrebsforståelse hos de studerende.

Forventede resultater

Resultaterne viser, at de studerende generelt føler sig godt rustet til at varetage UBU. Imidlertid finder vi også, at mens de studerendes selvevaluerede kendskab til nøglebegreberne er positivt korrelerede med deres self-efficacy, så er der en negativ korrelation mellem selvevalueret viden og faktisk målt viden i vores survey data.

Genstandsfelt

Kvalitet i undervisning i bæredygtig udvikling.

Samarbejdspartnere

Data er indhentet i samarbejde med fagkolleger ved de andre læreruddannelser.

Finansiering

Projektet er finansieret gennem VIA's program for Matematik- og Naturfagsdidaktik.

Kontakt

Mette Hesselholt Henne Hansen mhhh@via.dk;
Martin Sillasen msil@via.dk

Nøgleord

Self-efficacy, Undervisning i bæredygtig udvikling, Dunning-Kruger effekt

Opbygning af naturfaglige kompetencer i indskolingen gennem læringsfællesskaber

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Matematik- og naturfagsdidaktik

Projektperiode

Jan- december 2019

Baggrund

Cross-age tutoring, forstået som læringsfællesskaber mellem børn på forskellige klassetrin, er en metode inden for cooperative learning, som er relativt uudforsket i forhold til naturfagene. De senere årtier har naturfagene fået et øget fokus på aktiveret viden og kompetenceopbygning, og den seneste version af fælles mål arbejder med de samme fire gennemgående kompetenceområder fra skolestart til afgangsprøven. Vores projekt sætter fokus på indskolingsbørnenes første møde med naturfagenes fagidentitet og metoder, og ser på hvordan den aktiverede viden i cross-age tutoring metodens læringsfællesskaber kan styrke elevernes tilegnelse af naturfaglige kompetencer.

Formål

Dette pilotstudie har til formål at undersøge begyndende naturfaglig identitetsdannelse og kompetenceopbygning hos elever i 1.klasse, der netop har mødt naturfagene i undervisningssammenhæng.

Forskningsspørgsmål

Udviser elever i første klasse tegn på tilegnelse af naturfaglig undersøgelses-, modellerings- og kommunikationskompetence, og hvordan kommer disse begyndende kompetencer til udtryk, når eleverne placeres i et cross-age læringsfællesskab med førskolebørn med undersøgelser i den nære natur?

Hvordan er potentialet for, at førskolebørnene kan opleve sammenhæng og overførbare fra børnehavens undersøgende pædagogik til naturfagets metodik og didaktik i skolen?

Forventede resultater

På baggrund af data fra pilotstudiet vil vi designe en undersøgelsesstrategi, som kan bruges til at afdække hvordan læringsfællesskaber kan styrke naturfaglig identitets- og kompetenceopbygning i indskolingen.

Resultaterne skal derfor danne afsæt for ansøgning om eksterne midler ved afslutningen af pilotprojektet.

Genstandsfelt

Kognitivt og affektivt udbytte af cross-age læringsfællesskaber i forhold til naturfaglig kompetencetilegnelse og opbygning af naturfaglig identitet hos elever i første klasse.

Samarbejdspartnere

Virklund Børnehave

Virklund Skole

Finansiering

Intern finansiering gennem VIAs center for læring og undervisning, Program for Matematik og Naturfagsdidaktik

Kontakt

Camilla Bech Blomgreen: cabb@via.dk

Mette H. H. Hansen: mhhh@via.dk

Link

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/opbygning-af-naturfaglige-kompetencer-i-indskolingen-gennem-laeringsfaellesskaber\(33c01f37-e6aa-4232-811f-824c0bea86d6\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/opbygning-af-naturfaglige-kompetencer-i-indskolingen-gennem-laeringsfaellesskaber(33c01f37-e6aa-4232-811f-824c0bea86d6).html)

Nøgleord

Cross age tutoring, Læringsfællesskaber, Naturfaglige kompetencer

Det personlige lederskab på friluftvejlederuddannelsen

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Outdoor

Projektperiode

Januar 2018 – december 2019

Baggrund

Friluftvejlederuddannelsen uddanner studerende til at kunne varetage friluftvejledning i samfundet, primært i uddannelsessektoren hos børn og unge. Uddannelsen er udfordret af konkurrence fra billigere private og offentlige aktører, samt graden af relevans hos aftagere, i forhold til hvordan friluftsbilledet generelt og specifikt friluft aktiviteter har ændret sig i samfundet.

Forskningsspørgsmål

Projektets hypotese er, at den enkeltes relationskompetencer har stor betydning for udfaldet af de gruppeprocesser, den studerende indgår i på studiet - samt evnen til at udvise personligt lederskab i ledelse af grupper i friluftslivet.

Her ligger en anerkendelse af, at vejledning ikke altid er tilstrækkeligt. Fx i situationer, hvor sikkerheden skal være i top, kan det kræve en klar og tydeligt leder at komme ud af en potentielt farlig situation. I sådanne situationer kan lederens (friluftvejlederens) relationskompetencer være afgørende for udfaldet.

For undervisere på uddannelsen vil der være fokus på faglig udvikling og en mulighed for at gøre uddannelsen synlig ikke kun på de hårde friluftsfaglige aktiviteter og -kompetencer, men også på de blødere friluftvejlederkompetencer.

Forventede resultater

At de studerende får integreret arbejdet med egne og medstuderendes relationskompetencer, som katalysator for lærerige gruppeprocesser og personligt lederskab på hele uddannelsen.

Genstandsfelt

Et særligt fokus på relationskompetence for at styrke evnen til at indgå i grupper med andre (gruppeprocesser) samt det personlige lederskab, er en relevant og vigtig del af hele friluftvejlederuddannelsen, dvs. på alle moduler.

Metode

Indhente empiri på en ændret praksis ifm. afviklingen af uddannelsen i efteråret 2018, foråret 2019 og dele af efteråret 2019. Dette kan ske via observationer af undervisningssituationer, på tur mm., samt gennem fokusgruppeinterviews med de studerende og undervisere. Den indhentede empiri vil vi bl.a. sætte i en ramme af Aktionslæring, Adventurous Learning samt Transfer.

I tillæg til det at læse om emnerne og diskutere dem, arbejdes der kun med relationskompetencer, gruppeprocesser og personligt lederskab i meningsfulde, praktiske friluft aktiviteter.

Samarbejdspartnere

KU

Finansiering

Programmidler

Kontakt

Sune Steiniche Kjær ssk@via.dk

Mathilde Vædele Haugaard Jensen mvjj@ign.ku.dk

Nøgleord

Friluftvejleder

Ei, hvorfor skal vi ud? Om didaktisk intentiona- litet i brugen af udeskole i Danmark

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Outdoor

Projektperiode

Jan. 2018 – dec. 2019

Baggrund

I projekt Udvikling af Udeskole (2013-2017) er der på 66 demonstrationsskoler indsamlet 148 lærerbeskrivelser af udeskoleforløb. Spredningen på fag og klasstrin var i udgangspunktet tilfældig. Forløbene skal dels offentliggøres som inspiration til lærere og skoler, der vil begynde at bruge udeskole (projekt e-læring i alle landets skoler 2018-19), og dels er de sammen med andre indsamlede data gjort til genstand for følgeforskning. Disse data har vi fået lov at bruge i tre undersøgelser. Dette beskriver første delundersøgelse.

Forskningsspørgsmål

Hvordan og med hvilken intention bruges uderum og eksterne læringsmiljøer i undervisningen i danske skoler?

For at få et indblik i undervisningsforløbenes repræsentative værdi, undersøger vi først deres udbredelse på fag og klasstrin og sammenholder dette med tidligere større undersøgelser (Bentsen 2009, Ejbye-Ernst 2017). Fordelingen på fag undersøges også relativt i forhold til fagets lektionstal.

Dernæst undersøger vi forløbenes didaktiske intentiona-
litet i en kvantitativ analyse ud fra tre kategorier/arbejds-
former/måder at bruge uderummet på: "Motion og bevæ-
gelse", "sprog som ledsagelse til handling" og "stedbase-
ret læring" (jf. Eggensen 2017).

Forventede resultater

- Fordelingen på fag og klasstrin ligner tidligere under-
søgelers resultater, når man tager højde for projektets
udgangspunkt og konsultantsammensætning. "Motion
og bevægelse" har lille udbredelse, idet projekt UaU pri-
mært præsenterede udeskole som en mulighed for at
bruge "undersøgende og eksperimenterende" arbejds-
former. Resultatet sammenholdes med projektbeskri-
velsen.
 - "Sprog som ledsagelse til handling" har markant størst
udbredelse. Kategorien viser sig at være meget bredt
defineret, og den anvendes med meget stor variation i
brug af stilladsering, forforståelsesfortykning og model-
læring.
 - "Stedbaseret læring" har meget lille udbredelse. Her på-
peges et udviklingspotentiale i teori og praksis.
-

Genstandsfelt

Grundskolen 1.-10. klasse

Samarbejdspartnere

Docent Charlotte Østergaard, Metropol
(lektor og projektleder Niels Ejbye-Ernst, VIA UC)

Finansiering

Videncenter for læring og undervisning, VIA UC:
Program for Outdoorpædagogiske problemstillinger samt
Metropol

Kontakt

Lektor Dorte Vang Eggensen, VIA UC doeg@via.dk
Docent Charlotte Østergaard, Metropol [chao@phmetro-
pol.d](mailto:chao@phmetro-
pol.d)

Nøgleord

Didaktisk intentiona-
litet, Udeskole, Undervisningsforløb

Knitrer det på Gammel Estrup?

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Outdoor

Projektperiode

Januar 2018 - december 2019

Baggrund

Vi vil undersøge specialklasseelevers oplevelse af motivation for læring, når de indgår i læringsforløb i tilknytning til lokalsamfundets kulturinstitutioner.

Siden Folkeskolereformen af 2014 er der i gangsat flere forskellige udviklingsforløb med fokus på udvikling af læringsforløb i den åbne skole (se fx EVA 2015, Hagstrup og van Dassen (red.) 2016, Thorhauge og Steensen (red.) 2017, Thorhauge og Falamo (red.) 2017). Ovenstående rapporter beskriver "good practice" og har således fokus på, hvordan skolen og de eksterne læringsrum har etableret et samarbejde, hvilke læringsforløb de har igangsat, og hvordan de er forløbet.

Det antages i ovenstående, at eleverne bliver mere engagerede og motiverede. Det fortæller lærerne. Desuden ser det ud til, at feltet overvejende belyser forløb i eksterne læringsrum i et 'normalklasse' perspektiv. (Se fx Bølling, Hartmeyer & Bentsen, 2017).

Vi kender ikke meget til elevers - og slet ikke elever i en specialklasse - oplevelse af motivation for læring (eller mangel på samme) i forbindelse med disse læringsforløb.

Forskningsspørgsmål

Gennem et casestudie undersøger vi specialklasseelevers oplevelse af motivation for læring, når de indgår i læringsforløb i tilknytning til lokalsamfundets kulturinstitutioner.

Forventede resultater

Vi forventer at tilvejebringe viden om, hvorvidt motivation for læring skærpes for elever i specialklasser, når de

indgår i læringsforløb, der er tilrettelagt i tæt og kontinuert samarbejde mellem skole og kulturinstitution.

Genstandsfelt

Med inspiration fra resonanspædagogikken (Rosa og Endres 2017) har vi en hypotese om, at lærerens kontinuerlige anvendelse af udeskole (jf. Jordet 2010) som et greb i undervisningen, kan give anledning til situationer, hvor klasseværelset "knitrer". Vi ønsker således at komme tæt på læringsituationer både før, under og efter udeskole-aktiviteten og undersøge, hvad der tilsyneladende skaber "resonans" i situationen.

Samarbejdspartnere

Vi indgår i samarbejde med museumsformidler Helle Ingerslev Kristensen, som er ansat i Norddjurs Kommune til at udvikle skolernes arbejde i eksterne læringsrum. Desuden indgår vi i samarbejde med museumsformidlere på Gammel Estrup samt lærere og pædagoger på en lokal skole.

Finansiering

Projektet er finansieret af VIA

Kontakt

Dorthe Ansine Christensen, Læreruddannelsen i Aarhus.

Dach@via.dk

Birgit Mogensen, Læreruddannelsen i Aarhus.

Bimo@via.dk

Link

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/knitrer-det-paa-gammel-estrup-et-elevperspektiv-paa-motivation-naar-skole-og-lokale-kulturinstitutioner-samarbejder-om-laering-for-specialklasseelever\(e2a37641-504b-4d1a-ac7d-f73e840bd5db\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/knitrer-det-paa-gammel-estrup-et-elevperspektiv-paa-motivation-naar-skole-og-lokale-kulturinstitutioner-samarbejder-om-laering-for-specialklasseelever(e2a37641-504b-4d1a-ac7d-f73e840bd5db).html)

Nøgleord

Udeskole, museumsdidaktik, elevperspektiv, specialklasse, motivation

Udeskole.nu

E-læringsmateriale til alle landets skoler

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Outdoor

Projektperiode

Jan. 2018 - sept. 2018

Baggrund

Inden for de sidste 10 år er udeskole blevet et mere kendt fænomen i danske skoler, men undervisningsformen, hvor udvalgte elementer af undervisningen praktiseres i andre kontekster end klasserummet, er stadig ret sjælden. En kortlægning af udeskole (2014) viser, at kun ca. 3 % af børn i folkeskolen oplever disse former for undervisning jævnligt, dvs. hver eller hver anden uge (Ejbye-Ernst & Bentsen 2015).

I takt med at folkeskolereformen indarbejdes på skolerne, vil der være behov for at undervisningsformer uden for klasserummet formidles, diskuteres og analyseres ud fra de foreslåede perspektiver.

Der er indhentet mange gode erfaringer om brug af udeskole i projekterne "Udvikling af Udeskole", TEACHOUT og "Udeskole tovholder" med DGI og Københavns Universitet.

På de deltagende demonstrationsskoler blev der produceret en række korte film, som viser eksemplariske undervisningsforløb. Disse film samt nye produktioner skal komme flere skoler til gavn ved at blive placeret på et åbent website, som understøttes af en praksisrettet grundbog (80-100 sider). Grundbogen sendes ud til alle landets skoler i juli 2018.

Forskningsspørgsmål

Der er ikke tale om en undersøgelse, men om opsamling og formidling af erfaringer fra tidligere projekter, i et undervisningsmateriale til lærere, pædagoger og ledere i grundskolen bestående af en praksisrettet grundbog (80-100 sider) og et website med 80-100 inspirationsfilm. Til

websitet knyttes en blog om udeskole med bidrag fra VIA OUT's medarbejdere.

Desuden tilbydes brugerne af materialet konsulenthjælp i implementering eller udvikling af deres brug af udeskole. Det er således hensigten at gøre resultaterne fra tidligere projekter, eksemplificeret gennem praksiseksempler, videoklip og konkrete eksempler, tilgængelige for en meget stor kreds, således at der kan ske en umiddelbar og direkte anvendelse af dem i skolen.

Forventede resultater

Større udbredelse af udeskole i danske skoler på et kvalificeret grundlag.

Genstandsfelt

Grundskolen, 0.-10. klasse

Samarbejdspartnere

Lektor og projektleder Niels Ejbye-Ernst, VIA UC
Lektor Dorte Vang Eggensen, VIA UC
Adj. Prof. Peter Bentsen, IGN, KU

Finansiering

LB-fonden kr. 200.000
Friluftsrådet kr. 50.000

Kontakt

Lektor ph.d. Niels Ejbye-Ernst NEE@via.dk
Lektor Dorte Vang Eggensen, VIA UC doeg@via.dk

Link

www.udeskole.nu

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/e-laerings-kurtsus--udeskole\(590356b4-95bc-48bf-bde6-826e15a40e0c\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/e-laerings-kurtsus--udeskole(590356b4-95bc-48bf-bde6-826e15a40e0c).html)

Nøgleord

Grundskole
Kursus
Udeskole

Sproglig praksis og sprogligt læringsmiljø i vuggestuen

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Sprogpædagogisk praksis

Projektperiode

2018-19

Baggrund

Med vedtagelsen af en styrket pædagogisk læreplan i foråret 2018 er der skabt en ny ramme for arbejdet i såvel dagtilbud som pædagoguddannelse. Et nyt og centralt begreb i den styrkede læreplan er læringsmiljø.

Dette projekt sætter fokus på koblingen mellem læringsmiljøer og det nydefinerede læreplanstema Kommunikation og sprog i en bestemt pædagogisk institution, nemlig vuggestuen, som er meget sparsomt udforsket i en dansk sammenhæng.

Vi har i en dansk sammenhæng allerede viden om børns sproglige udvikling og sprogtilegnelse, og vi har også nogen viden om kvalitet i det generelle pædagogiske arbejde i dagtilbud.

Til gengæld savner vi viden om den sproglige hverdagspraksis i vuggestuen. Denne viden søger vi i projektet at skabe for på den måde at kunne bidrage til at udvikle det sproglige læringsmiljø i vuggestuen.

Genstandsfelt

Projektet sigter mod at skabe grundlæggende viden om hverdagen i en vuggestue i et sprogligt perspektiv – både fra et børneperspektiv og fra et pædagogperspektiv – som afsæt for at videreudvikle og styrke det sproglige læringsmiljø.

I projektet undersøger vi følgende spørgsmål:

- Hvordan former hverdagen sig i vuggestuen i et sprogligt perspektiv?
- Hvilke sproglige praksisser indgår et vuggestuebarn i?
- Hvad kendetegner pædagogernes sproglige praksis i vuggestuen?
- Hvad kendetegner det sproglige læringsmiljø i vuggestuen?

Den viden, som projektet sigter mod at skabe, er relevant for pædagogstuderende, pædagoger, undervisere i grund-

og eftervidereuddannelse af pædagoger, dagtilbudsledere, kommunale nøglepersoner og forskere med interesse for sprogpædagogisk praksis i vuggestuen.

En lingvistisk etnografisk undersøgelse

Projektet skriver sig ind i en lingvistisk etnografisk forskningstradition. Det er baseret på en forståelse af sprog som social praksis og et sociokulturelt læringssyn, hvor fokus er på barnets læring i samspil med sine omgivelser, herunder de voksne i barnets miljø.

Projektet udfoldes som et flerstedsfeltarbejde i tre forskellige vuggestuer. Det empiriske materiale består af feltnoter, fotos og lyd- eller videooptagelser samt interviews med pædagoger.

Samarbejdspartnere

Der samarbejdes med tre vuggestuer – to i Østjylland og én i Vestjylland.

Projektgruppe

Marie Højholt, lektor
VIA Pædagoguddannelsen Aarhus
✉ maho@via.dk ☎ 8755 3765

Irene Salling Kristensen, lektor
VIA Pædagoguddannelsen Holstebro
✉ isk@via.dk ☎ 8755 3873

Line Møller Daugaard, docent, ph.d.
VIA Læreruddannelsen Aarhus
✉ lida@via.dk ☎ 8755 1736

Link

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/sproglig-praksis-og-sprogligt-laeringsmiljoe-i-vuggestuen\(4d023d28-793a-492d-a071-5db7501ec1b8\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/sproglig-praksis-og-sprogligt-laeringsmiljoe-i-vuggestuen(4d023d28-793a-492d-a071-5db7501ec1b8).html)

Nøgleord

sproglig praksis
læringsmiljø
vuggestue
børns sprog
pædagoger
styrket pædagogisk læreplan

Sprogpædagogisk praksis i overgangen fra børnehave til 0. klasse

Forskningscenter

VIA Læring og Undervisning

Program

Sprogpædagogisk praksis

Projektperiode

2018-19

Baggrund og forskningsspørgsmål

Nordisk forskning i overgange mellem børnehave og skole har generelt sat fokus på samarbejde mellem pædagoger og lærere, børnenes trivsel i overgangen og sociale kompetencer. Til gengæld er der stort set ingen forskning, der har undersøgt, hvordan pædagoger arbejder med at videreføre det sproglige arbejde, der er begyndt i børnehaven, og som børnehaveklasselederne skal fortsætte i 0. klasse.

Med fokus på overgangen mellem børnehave og 0. klasse har vi derfor i dette projekt sat os for at undersøge, hvordan udvalgte fagprofessionelle i tre kommuner arbejder med at sikre kontinuitet i den sprogpædagogiske praksis set ud fra henholdsvis en kommunalt beskrevet ønsket praksis og den konkrete udførte sprogpædagogisk praksis.

En sprogpolitisk etnografisk undersøgelse

Projektet læner sig teoretisk op af forskning inden for sprogpolitisk etnografi. Inden for denne forskningsretning skabes der forbindelse mellem sprogpolitiske mikro- og makroniveauer ved at se på den lokale sprogpolitik i kombination med lokalt indsamlede data.

Denne teoretiske vinkel giver mening i forhold til vores mål om at undersøge den overordnede beskrevne praksis og sammenholde den med lokale praksis. Vi ønsker at afdekke den sprogpædagogiske praksis, undersøge hensigten og overvejelserne bag den valgte praksis og sammenhængen mellem børnehavens arbejde med sproglig udvikling og arbejdet i 0. klasse.

Projektet udfoldes ved hjælp af dokumentanalyse samt interview og observationer i henholdsvis børnehaverne og i 0. klasse.

Samarbejdspartnere

I projektet undersøger vi de sprogpædagogiske praksisser i overgangen fra børnehave til 0. klasse med udgangspunkt i tre midtjyske kommuner: Viborg, Silkeborg og Aarhus kommune. I hver af de tre kommuner fokuserer vi på en udvalgt skole samt tilhørende børnehaver.

Forventede resultater

Projektet sigter imod at skabe viden om, hvordan pædagoger og børnehaveklasseledere arbejder med at skabe sproglige sammenhænge i overgangen mellem børnehave og 0. klasse.

Projektets resultater kan indgå som relevant viden for pædagogstuderende, pædagoger, undervisere i grund- og eftervidereuddannelse af pædagoger, dagtilbudsledere, kommunale nøglepersoner og forskere med interesse for sprogarbejde i børnehave og skole.

Projektgruppe

Lene Bejer Damgaard, lektor
VIA Pædagoguddannelsen Viborg
✉ lbd@via.dk
☎ 8755 3729

Torkil Østerbye, lektor, ph.d.
VIA Efter- og videreuddannelsen Aarhus
✉ tork@via.dk
☎ 8755 1939

Line Thingholm, adjunkt
VIA Efter- og videreuddannelsen Aarhus
✉ lint@via.dk
☎ 8755 2341

Link

[https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/sprogpaedagogisk-praksis-i-overgangen-fra-boernehave-til-0-klasse\(2208d992-bd68-4282-bb77-e103efffa873\).html](https://www.ucviden.dk/portal/da/projects/sprogpaedagogisk-praksis-i-overgangen-fra-boernehave-til-0-klasse(2208d992-bd68-4282-bb77-e103efffa873).html)

Nøgleord

Sprogpædagogisk praksis
Sproglig udvikling, sammenhæng og kontinuitet
Overgang mellem dagtilbud og skole
Børnehave
0. klasse